Припевки на празника

Цъфнало е кокиче
в Златкина градина,
вечер го Златка полива,
сутрин го Стамен обира.
Цъфти, цъфти, босилко,
да ти не вехне коренът,
че ще дойдат двама млади.
Синьо, бяло цветенце
на друма си никнеше,
никнеше, още цъфтеше.
Мина елен, опасе го:
синьо цвете Златинка,
сури елен Драгойчо.

Връбница, Цветница

Празнуват: Цветан, Върбан и всички с имена на цветя, храсти и дървета (през 2014 Цветница е на 13 април)

Празникът е винаги в неделята преди Възкресение и ден след Лазаровата събота и отбелязва тържественото посрещане на Исус в Йерусалим в дните преди еврейската Пасха. В града той влиза на магаре (животно, което символизира идване с мир и приятелство), а не на кон, както обикновено бойците се отправяли на война. Идвал, за да служи на хората, а не да воюва с тях. Славата на влизащия в светия град била голяма, носела се мълвата за чудесата, които извършил, и за силата на новата вяра. Разказвала се вече и историята за чудното Лазарово възкресение, което мнозина видели с очите си предния ден и от тук нататък, до края на дните си, щели да го превръщат в една от най-невероятните и трънпещи легенди на християнството. Пътят на Спасителя бил заслан с маслинови, палмови и лаврови клонки, върба и здравец. Бил чуден и неповторим миг. Споменът за него църквата празнува от III век.

Празникът Цветница, макар да е свързан с конкретно религиозно събитие, се възприема от народа ни повече като пролетен, цветен празник, на който светът и природата празнуват своето раждане. И до днес на този ден се ходи на църква с цветя и върбови клонки, които се осветяват и се отнасят отново по домовете. С осветените цветя се бае против уроки и болести на децата и животните. С върбова клонка рано сутрин се ходи на гроб, опасва се кръстът, за да не боли по време на лятната работа.

Изпълнява се обичаят кумичене – последният от лазарските обичаи. Сутринта лазарките отиват на реката. Носят цветя, върба или малко хлебче. Това е хлябът „кукла“ (има форма на дете). Момите се нареждат на брега или на моста, пускат китките или парче от хляба по течението или ги слагат на бухалка и пускат бухалката. Следят чия китка или хляб ще излязат най-напред – на която принадлежи, тя е „кумицата“, най-главната. На нея ще оказват най-голяма почит, ще я уважават. На места дори „говеят“, мълчат чак до третия ден на Великден. Тогава „кумицата“ кани своите лазарки на гости, гощава ги с баница и червено яйце, символично им прощава за всичко и те отново проговарят.

Съществена роля по време на празника играят цветята. Още от антични времена те са символ на пролетта, растежа и красотата. В библейската символика цветята са знак за преходност, надежда за възкресение, за вечна пролет в райската градина. В Западна Европа игликата и момината сълза се свързват с Мария и Христос, лилията е символ на Богородицата. Червената роза се употребява като символ на духовната красота на Св. Димитър и с цвета си говори за кръвта и страданията на светеца. В християнството често цветята са символ на определен светец, на самия Христос или на новопокръстените във вярата.

Българските народни песни възпяват различни цветя – божур, ружа, трендафил, босилек. Някои се смятат за лековити, други за „момински цветя“. Вярва се, че божурът, игликата и невенът пазят от лоши очи, от уроки и самовили. От значение е и цветът на божура – бялото и червеното са признак на здраве и радост, затова се носи при раждане, кръщене и сватба, но не и при смърт. Здравецът присъства във всякакви ритуали поради вечнозеления си цвят. Има и магьоснически цветя – тинтява, росен, перуника, куманига, чемерика, омайниче. Те имат разделяща, отбранителна или привличаща сила и с това пазят спомена за някогашните вярвания в одушевеността на цветята. ◆